

MĂRTURIE ICOANEI

ΒΥΝΑ ΔΕΣΤΙΡΕ

*Astăzi este începutul mântuirii noastre
și arătarea tainei celei din veac;
Fiul lui Dumnezeu, Fiul Fecioarei se face
și Gavriil harul îl binevestește;
pentru aceasta și noi, împreună cu dânsul,
Născătoarei de Dumnezeu să-i strigăm:
Bucură-te cea plină de har,
Domnul este cu tine !*

*Pe cel de o ființă cu Tatăl
și cu dumnezeiescul Duh,
pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu,
l-ai zămislit Curată,
cu venirea Prea Sfântului Duh,
spre înnoirea neamului omenesc
cea fără prihană!*

(Troparul și Condacul Bunei Vestiri)

Introducere

„Pentru Hristos sau pentru taina lui Hristos au primit toate veacurile și cele aflătoare în lăuntru veacurilor începutul existenței. Căci încă dinainte de veacuri a fost cugetată și rânduită unirea mărginitului și a nemărginitului, a măsuratului și a nemăsuratului, a Creatorului și a creaturii, a stabilității și a mișcării. Iar această taină s-a arătat în Hristos, Care S-a arătat în zilele mai de pe urmă, aducând prin ea împlinirea hotărârii de mai înainte a lui Dumnezeu.” (Sfântul Maxim Mărturisitorul, Răspunsul 60 către Talasie)

Venirea lui Dumnezeu în lume și între oameni prin Întruparea Fiului Său este chipul cel mai înalt al iubirii Preasfintei Treimi față de neamul omenesc. Dar și omenirea a înaintat spre această unire cu Dumnezeu printr-o îndelungată pregătire sfințitoare.

Multe veacuri au trecut în această progresivă purificare de toate căderile în păcat pentru ca umanitatea să rodească o făptură, a cărei voință să se unească în chip desăvârșit cu voia dumnezeiască în vederea realizării mântuirii, o ființă vrednică de a fi sălaș al Celui Preaînalt. Lanțul generațiilor prezentat în Evanghelia după Luca (3, 23-38) reprezintă și continuitatea nădejzii mântuirii și al apropierii succesive de Dumnezeu a omenirii prin strămoșii după trup ai lui Hristos.

Maria, prunca de trei ani, rodul rugăciunii și răbdării părinților ei înaintați în vârstă și în sfințenie – dreptii Ioachim și Ana –, a fost oferită lui Dumnezeu cu toată inima și mulțumirea pentru a sluji la templul Lui din Ierusalim. **Prin viețuirea ei sfântă, prin frumusețea virtuților care îi împodobeau sufletul și trupul, Curata Fecioară a agonisit în chip deplin harul lui Dumnezeu.** Iar peste 12 ani, „la plinirea vremii”, Sfântul Arhanghel Gavriil a fost trimis de la Dumnezeu să-i aducă cea mai binecuvântată, îmbucurătoare și dorită veste din câte a primit vreodată neamul omenesc – Întruparea Fiului lui Dumnezeu: „*Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine*” (Luca 1, 28).

Arhanghelul Gavriil îi vestește „taina cea din veac ascunsă” și necuprinsă de vreo cugetare omenească sau îngerească. Iar răspunsul Preasfintei Fecioarei Maria „*Fie mie după cuvântul tău*” (Luca 1, 38) face roditoare Buna Vestire a îngerului „*Și Cuvântul S-a făcut trup*” (Ioan 1, 14). Preacurata Fecioară se oferă pe ea însăși nu doar cu trupul ci și cu mintea, voința și toate cele care dau măsura omului întreg, deplin, astfel încât rolul ei în iconomia Întrupării este unul activ și lucrător.

Așadar, **minunea Întrupării Fiului lui Dumnezeu este lucrarea comună a tuturor Persoanelor Preasfintei Treimi și a Fecioarei Maria, astfel că Tatăl o umbrește cu puterea Sa, Duhul pogoară peste ea, iar Fiul vine în trup omenesc prin voința și credința Preacuratei Fecioare.**

BUNA VESTIRE

Buna Vestire – în limba greacă *Evangelismos*, în limba slavonă *Blagoveštenie* – a Întrupării Fiului lui Dumnezeu a fost sărbătorită la 25 martie încă din prima jumătate a secolului al V-lea, odată cu generalizarea praznuirii Nașterii Domnului la 25 decembrie. Deși această precizare calendaristică nu a fost inițial respectată în unele comunități locale și pentru că situează în perioada Postului Mare un praznic în care creștinii își manifestă bucuria venirii în lume a Mântuitorului, la Sinodul Quinisext (II Trullan) din anul 692 Biserica a clarificat toate problemele de ordin liturgic. De atunci, Buna Vestire este sărbătorită în fiecare an în perioada Postului Mare, fiind una dintre sărbătorile pentru care Biserica a rânduit dezlegare la pește, în orice zi ar cădea aceasta.

Reprezentarea iconografică a Bunei Vestiri Temeiuri scripturistice

• *„Iar în a șasea lună a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume era Nazaret, către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif, din casa lui David; iar numele fecioarei era Maria. Și intrând îngerul la ea, a zis: Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Iar ea, văzându-l, s-a tulburat de cuvântul lui și cugeta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta? Și îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt Se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit. Și a zis Maria către înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat? Și răspunzând, îngerul i-a zis: Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema. Și iată Elisabeta, rudenia ta, a zămislit și ea fiu la bătrânețea ei și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea*

numită stearpă. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință. Și a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău! Și îngerul a plecat de la ea.” (Luca 1, 26-38)

Iconografia Bunei Vestiri se sprijină atât pe relatarea evanghelică propriu-zisă, purtând și influența unor scrieri apocrife, precum Protoevanghelia lui Iacob și cea a lui Pseudo-Matei (redactate la sfârșitul secolului al III-lea), cât și pe interpretarea ei iconografică.

Strofele Acatistului și Cântările de la Vecernia și de la Utrenia Praznicului Bunei Vestiri sunt organizate sub forma unui dialog între Înger și Fecioară marcat de tensiunea spirituală a alegerii care avea să aducă mântuirea omenirii.

De obicei, în reprezentările iconografice ale Bunei Vestiri se pune accentul pe unul dintre cele trei momente ale evenimentului:

- închinarea și vestirea îngerului,
- temerile, mirarea și reticența inițială a Fecioarei Maria,
- consimțământul ei final.

• „Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul, să binevestească Fecioarei zămislirea și cugeta întru sine, de minune spăimântân-du-se: Cum Cel ce este necuprins întru cele de sus, din Fecioară va să Se nască? Cel ce are scaun cerul și așternutul picioarelor pământul, în pântece de fecioară încape. Spre care cei cu câte șase aripi și cei cu ochi mulți a privi nu pot, Acela numai prin cuvânt a Se întrupa dintr-însa a binevoit! Al lui Dumnezeu este cuvântul acesta.” (Stihiră la Vecernia mare a Bunei Vestiri, glas 6)

- „În cetatea Nazaret venind Gavriil, ție cetății Împăratului Hristos celei însuflăite **s-a închinat**, strigând către tine: *Bucură-te, binecuvântată, de Dumnezeu dăruită!*” (Stihira a III-a de la Vecernia mică)

- „Ce este chipul tău cel de foc? Lui Gavriil cea curată cu mirare a zis. Care este a ta dregătorie și putere a cuvintelor?” (Stihira a II-a a Stihioavnei de la Vecernia mică)

- „Strămoașa mea, primind povața șarpelui, a fost îndepărtată de la desfătarea dumnezeiască. Pentru aceasta și **eu mă tem de închinarea ta cea neobișnuită, fiindu-mi frică de alunecare.**” (Utrenie, Cântarea 3, 4)

- „Nu te mira de chipul meu cel străin, nici te spăimânta, că Arhanghel sunt. Șarpele a amăgit pe Eva oarecând; iar eu acum vestesc ție bucurie. Rămâne-vei întregă și vei naște pe Domnul, pe Fiul Celui Preaînalt, Preacurată.” („Și acum...” de la Litie, glas 2)

- „Fără bărbat sunt și cum voi naște Fiu? Naștere fără sămânță cine a văzut?” (Utrenie, Sedaalna a III-a după Polieleu)

- „Cel ce de toate este necuprins și de toate nevăzut, cum putea Acesta să Se sălășluiască în pânțele unei Fecioare, pe care **Însuși l-a zidit.**” (Utrenie, Cântarea 5, 4)

- „Cuvintele pe care mi le grăiești, curată, a strigat iarăși îngerul, sunt obișnuite nașterii oamenilor muritori. Iar eu îți vestesc pe Dumnezeu Cel adevărat, Care Se va întrupa din tine mai presus de cuvânt și de înțelegere, precum **Însuși știe.**” (Cântarea 8, 5)

- „Cauți să știi de la mine Fecioară chipul zămislirii tale. Dar acesta este de nespus. Ci **Duhul Sfânt cu putere Lucrătoare**, umbrindu-te pe tine, îl va săvârși.” (Cântarea 3, 3)

- „Dumnezeu unde voiește se biruiește rânduiala firii, zis-a cel fără de trup și se lucrează cele ce sunt mai presus de om. Crede cuvintelor mele celor adevărate, ceea ce ești cu totul sfântă și fără prihană.” (Vecernia mare, Stihira a III-a)

- „Te arăți mie grăitor de adevăr, zis-a Fecioara. Căci vestitor de bucurie de obște ai venit; încă sufletul mi-am curățat cu Duhul, **după cuvântul tău să-mi fie mie**, să se sălășluiască în mine Dumnezeu (...).” (Stihira a IV-a)

Compoziția icoanei

<ul style="list-style-type: none"> • Bolta cerească • Raza 	
<ul style="list-style-type: none"> • Clădiri 	<ul style="list-style-type: none"> • Templul din Ierusalim • Tronul cu baldachin • Vălul roșu
<ul style="list-style-type: none"> • Sfântul Arhanghel Gavriil 	<ul style="list-style-type: none"> • Fecioara Maria
<ul style="list-style-type: none"> • Cutiuța de lucru a Fecioarei 	

Persoane, sensuri și simboluri ziditoare în icoana Bunei Vestiri

• Bolta cerească, Raza

În partea superioară a icoanei, la mijloc, se află un semicerc delimitat cromatic în tonuri de gri-albăstrui, în dégradé, reprezentare iconografică tradițională a bolții cerești și, totodată, a Sfintei Treimi, de unde izvorăște o rază de lumină, simbol discret al harului Duhului Sfânt, care se îndreaptă spre capul Maicii Domnului.

Uneori în cadrul acestei raze, este reprezentat un cerc în care este redată silueta unui porumbel, ca marcă generică a Duhului Sfânt. Însă Duhul Sfânt, nevăzut în Ființa și în Ipostasul Său, Se arată numai prin lucrările Sale în diferite chipuri: la

Botez sub chipul

porumbelului, la Schimbarea la Față „ca un nor”, la Cincizecime sub forma limbilor de foc. Porumbelul este, așadar, doar unul dintre chipurile sub care Duhul Sfânt S-a arătat, și numai într-un anumit moment al iconomiei divine, anume la Botezul Domnului. Nu este specificat în relatarea evanghelică chipul sub care Duhul Sfânt Se manifestă în momentul Bunei Vestiri, de aceea includerea în compoziție a porumbelului este nejustificată și forțată din punct de vedere teologic.

• Arhanghelul Gavriil

Numele *Gavriil* provine din ebraică, însemnând „Dumnezeu este puternic”. În Proloagele de la Ohrida mai este tâlcuit și ca „Omul-Dumnezeu”, sugestie a naturii divino-umane a Celui care avea să Se nască din Preacurata Fecioară. Arhanghelul poartă tunică și himation. **Veșmintele** sale par ușoare, aeriene, potrivite firii sale netrupești.

El este reprezentat în partea stângă, în **mișcare**, dinamic, ca și cum tocmai ar fi coborât din cer, dar nu s-a oprit încă din zbor, deși aparent stă pe pământ.

Picioarele sale sunt redată într-o fandare, într-o pășire enormă menită să sugereze spontaneitatea pătrunderii sale în încăperea în care se afla Fecioara și natura intempestivă a mesajului divin. Uneori o aripă ridicată se află încă în cer, tot un simbol al mesagerului netrupesc. Acesta s-a transmis și în slujbă, când

diaconul (corespondent pământesc al îngerului, după tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur) repetă simbolic acest gest, ridicându-și orarul cu mâna dreaptă, de fiecare dată când îi cheamă pe credincioși la rugăciune. Dar în vreme ce la Buna Vestire zborul îngerului este din cer spre pământ, în slujba dumnezeiască diaconul îi invită pe credincioși să se înalțe împreună cu el în rugăciune.

În mâna stângă ține un **toiag**, simbol al autorității dumnezeiești, în timp ce mâna dreaptă, cu o mișcare puternică se întinde către Fecioara Maria, binecuvântându-o. Gestul este și reprezentarea iconografică a mesajului transmis.

Înfățișarea lui este aceea a unui slujitor plin de râvnă, credincios în împlinirea misiunii pe care i-a încredințat-o Stăpânul său.

Privirea ochilor săi mari și gestul mâinii, reținut și respectuos, sunt îndreptate către Fecioara Maria. Expresia chipului este solemnă, bărbătească, dar smerită.

Înclinarea capului îngerului, pe de o parte arată faptul că el nu vorbește de la sine, ci este vestitorul vocii lui Dumnezeu, iar pe de altă parte indică statutul celei care prin al său răspuns avea să devină „*mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii*”.

• **Maica Domnului** este reprezentată fie așezată, evidențiind superioritatea ei asupra îngerului, fie stând în picioare, „parcă așteptând porunca împăratului”, în fața unui tron cu baldachin.

Veșmintele sale lungi îi lasă doar fața, gâtul și mâinile descoperite. Maforionul de culoare roșie simbolizează natura umană, pământescul, materia, în timp ce tunica albastră trimite simbolic către natura divină a Celui pe Care-L va primi și purta în pânțele. Pe fruntea și umerii veșmântului Fecioarei se găsesc **cele trei stele cu opt colțuri**, simbolizând pururea fecioria Maicii Domnului (înainte, în timpul și după Nașterea Domnului).

Își pleacă ușor capul către arhanghel într-o mișcare plină de grație și **smerenie**, însă chipul și atitudinea ei exprimă totodată **mirare** și **prudență**. Fecioara Maria este reticentă și nu primește de îndată minunata vestire din lumea cerească, ci pomenește numaidecât legea naturală: „*Cum va fi mie aceasta de vreme ce eu nu știu de bărbat?*” Icoana redă acest aspect prin **gestul mâinii** ei pe care o ține în dreapta pieptului, cu palma întoarsă înafară, semn al uimirii și al neacceptării.

Ea își îndreaptă mâna spre arhanghel, cerându-i răspuns la întrebările care o asaltează, dar în același timp, plecându-și capul, își exprimă supunerea și consimțirea.

Prin aceasta se indică faptul că acceptarea Preacuratei Fecioare Maria nu este o consimțire pasivă, o resemnare, ci o supunere activă a sa față de voia lui Dumnezeu, o participare voluntară și liberă a Maicii Domnului și, prin persoana ei, a tuturor făpturilor la lucrarea mântuirii.

În mâna stângă ține un fus ori, mai rar, un sul sau o batistă. Potrivit Tradiției ea țesea din lână stacojie perdeaua Templului.

- **Templul și baldachinul**

Planul secund al icoanei sugerează, prin câteva clădiri, orașul Ierusalim, însă principala arhitectură a reprezentării semnifică ori casa în care locuia Fecioara la vremea vestirii Arhanghelului, ori simbolul Templului sau al

Cortului sfânt, pentru că Maica Domnului avea să devină „templu al Dumnezeuului cel viu”, iar stâlpul atât de proeminent al baldachinului în care șade trimite simbolic către „stâlpul și temelia adevărului” care este Biserica.

• **Vălul roșu**

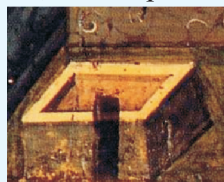
Raza Sfântului Duh, înainte de a ajunge deasupra creștetului Fecioarei, străbate un văl roșu-purpuriu, care atârnă peste baldachinul tronului în care șade Fecioara. Departe de a însemna doar un acoperământ de felul celor care

protejau de căldură locuințele în vremea aceea, rostul acestui văl primește un înțeles aparte în contextul acestui eveniment. Este de fapt

acoperământul, adăpostul trupesc, pe care Fecioara Maria îl oferă Fiului lui Dumnezeu, după cum spune Sfântului Andrei Criteanul în Canonul cel Mare: „Ca din porfiră s-a țesut trupul lui Emmanuel înlăuntru în pântecele tău, Preacurată, ceea ce ești porfiră înțelegătoare”.

Astfel, țeserea purpurii pentru perdeaua templului din Ierusalim prefigurează și indică urzirea lăuntrică a trupului lui Hristos ce se săvârșea în pântecele Fecioarei, prin lucrarea Duhului Sfânt, din momentul consimțirii acesteia, ea însăși devenind prin aceasta templul viu și lăcașul de sălășluire a Domnului Întrupat. Purpura simbolizează carnea, trupul omenesc pe care îl va lua Hristos din Fecioara. De aceea, purpura deține un simbolism aparte în lumea bizantină. Împărătesele dădeau naștere pruncilor în camera purpurie a palatului, motiv pentru care aceștia erau numiți „porfirogeneți”.

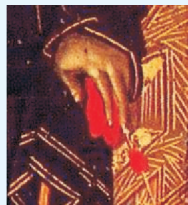

• **Cutiuța de lucru**

La poalele scenei, pe pragul icoanei este strecurată un fel de cutie care nu este

altceva decât cutia de lucru a Maicii Domnului. Prezența acestui obiect modest al universului casnic sugerează hărnicia sau, mai bine zis, **trezvia lucrătoare** a Preacuratei prin care se explică atitudinea duhovnicească a sa, în momentul întâlnirii cu Arhanghelul.

În toată asceza creștină a Părinților pustiei, rucodelia sau lucrul mâinilor are o deosebită importanță prin faptul că întreține starea de veghe, sporind virtutea trezviei care ascute discernământul duhovnicesc.

Inovații apusene ale reprezentării Bunei Vestiri

Scena se petrece în interior, fie că este vorba de un templu somptuos, fie de o încăpere obișnuită. **Spațiul**, atunci când nu este înecat de revărsarea norilor și a luminii, abundă în detaliile elementelor care îl compun. Preocuparea pentru

redarea spațialității, prin efectele covârșitoare de **perspectivă și clarobscur**, elaborarea excesivă a planului secund și a accesoriilor ne semnificative, devin subiectul principal al reprezentării, transformând evenimentul într-o banală întâmplare. Întreaga vestire se întâmplă în coordonatele

acestei lumi în care personajele sunt captive ca și cum **imanentul absoarbe, îngHITE, transcendentul.**

Nimbul circular, simbol iconografic al sfințeniei persoanelor, devine în pictura occidentală un element aproape material care se supune legilor perspectivei sau devine din ce în ce mai transparent, până la dipariție, supranaturalul fiind sugerat prin diverse efecte luminoase, dar supuse și ele legilor fizice ale lumii pământești.

Registrul superior este marcat de imaginea cerurilor deschise, iar printre nori putem zări, uneori, figura unui **bătrânel** (închipuind pe Dumnezeu-Tatăl) slobozind din mâini un **porumbel** (simbol permanentizat al Duhului Sfânt) care, ghidat de o rază de lumină, se îndreaptă vertiginos către creștetul Mariei. În unele reprezentari el este însoțit de un prunc miniatural purtând o cruce în spate – sugestie bizară a Întrupării – ceea ce nu face decât să sporească confuzia.

Norii sunt, de asemenea, populați de **prunci** (sau capete de prunci) înaripați, urmărind cu interes evenimentul terestru sau presărând flori peste Fecioara Maria. Lumea ființelor angelice este supusă aici determinărilor temporale ale unei creșteri, dezvoltări și maturizări specific umane, prin introducerea diferenței de vârstă între acești prunci și tânărul arhanghel. Potrivit învățăturii ortodoxe, îngerii lui Dumnezeu, ființe inteligibile înaintate în cunoașterea tainelor dumnezeiești, nu pot fi reprezentați ca făpturi imature. Să ne amintim că iconografia ortodoxă îl înfățișează chiar pe pruncul Hristos sub chipul unui om matur, sugerând prin aceasta desăvârșirea Sa duhovnicească.

Arhanghelul Gavriil este înfățișat în majoritatea cazurilor în ipostaza unui tânăr arătos, adeseori cam feminizat, fie îmbrăcat în veșmintele somptuoase ale vremii (artistului), fie pe jumătate dezbrăcat și având aripi cu înfățișari dintre cele mai bizare, imitând aripile unor specii de fluturi sau penajul păsărilor (gâscă, păun sau papagal). În locul sceptrului el poartă în mână, cel mai adesea, un **crin alb**, ce se vrea un

simbol al purității Fecioarei Maria. Însă absența sceptrului diminuează rolul său esențial în cadrul acestui eveniment, cel de mesager divin. Atitudinea sa este adesea curtenitoare, îngenuncherea teatrală în fața Mariei lăsând dubii în privința caracterului extramundan al mesajului transmis.

Fecioara Maria este reprezentată ca o tânără frumoasă (după moda vremii) având în general capul descoperit, cu buclele blonde răsfirate pe umeri. Ea ține în mână o carte cu care este surprinsă de înger în momentul lecturii (aluzie la o tradiție conform căreia în momentul Bunei Vestiri ea tocmai citea proorocia lui Isaia despre Întruparea lui Hristos), ipostază, se pare, mai îndrăgită occidentalilor decât cea a rucodeliei exprimată în icoana ortodoxă.

Fecioria Mariei apare mai mult ca virtute firească, simbolul unei flori trecătoare neavând puterea de a sugera virtutea în perspectiva eternității. Acest „model ideal” de feminitate în care se împletesc emanciparea intelectuală, frumusețea și curăția sufletească și trupească, nu reușește totuși să surprindă în esență măreția și noblețea fără seamăn a Maicii lui Dumnezeu, cea Pururea Fecioară. Ea nu apare ca „Eva cea nouă” prin care pierde blestemul păcatului strămoșesc, ci rămâne o tânără Evă cu vădite calități fizice și spirituale la vederea căreia putem nutri sentimente de admirație dar care nu ne angajează neapărat într-un act de închinare și rugă smerită.

Frământarea și temerile, atitudinea de discernământ duhovnicesc la vederea îngerului, sunt străine Fecioarei din tabloul religios apusean, ea primind arătarea parcă fără să-și exprime întrebările consemnate de Evanghelii. De cele mai multe ori, flatată de gestul arhanghelului, ea nu pare a pune la îndoiala originea arătării îngerești. Atitudinea ei sugerează la extrem, fie respingerea totală, fie supunerea pasivă la voința divină care ia mai mult chipul unei porunci, nu a unei propuneri ce implică acordul omului, respectându-i libertatea. În reprezentarea religioasă catolică, lipsa de hotărâre și

supușenia Mariei nu exprimă puterea și determinarea celei care, prin cuvântul ei, L-a adus pe Dumnezeu pe pământ.

*

Minunea Întrupării mai presus de fire a Fiului lui Dumnezeu reprezintă începutul restaurării creației din blestemul și din moartea păcatului. Ea este prima minune a Mântuitorului Hristos și izvorul de înțelegeri duhovnicești ale Proniei lui Dumnezeu față de noi, oamenii. **Sensul fundamental al evenimentului Întrupării Mântuitorului este sinergia (conlucrarea) lui Dumnezeu și a făpturii Sale pentru mântuire**, convergența între voia lui Dumnezeu și mișcarea curată (de orice păcat) a firii omenești. **Din clipa lui „Fie mie după cuvântul tău”, firea divină și firea umană s-au unit ipostatic în Persoana lui Iisus Hristos, iar Preacurata Fecioară Maria a fost curățită de păcatul strămoșesc și personal, și a devenit Maica Domnului, Născătoare de Dumnezeu.**

Lumina înțelegătoare a Praznicului Bunei Vestiri ne arată că această zi s-ar cuveni a fi numită drept **adevărata zi a Femeii**, iar icoana ei s-ar cuveni să se impună conștiinței creștine ca supremă reprezentare a fecioriei, a feminității și a maternității împlinite deplin în Maica Domnului.

Bibliografie selectivă

- Preot Prof. Dr. Acad. Dumitru Stăniloae, *O teologie a icoanei*, Ed. Anastasia, București, 2005
- Sorin Dumitrescu, *Buna Vestire – Model al timpului intensiv din icoane*, curs Master, 2006
- Constantine Cavaros, *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, 2004
- Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, 2000
- Paul Evdokimov, *Arta icoanei. O teologie a frumuseții*, Ed. Meridiane, București, 1993
- Michel Quenot, *Învierea și Icoana*, Ed. Christiana, București, 1999
- Egon Sendler, *Icoana, chipul nevăzutului*, Ed. Sophia, București, 2005
- Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, *Călăuziri în lumea icoanei*, Ed. Sophia, 2003

Coordonatorul colecției *Mărturiile icoanei*: Arhimandrit Mihail Stanciu
Text și concepție grafică: Gina-Maria Pintilie
© 2010 - Sfânta Mănăstire Antim - București